

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 8.

	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
Zagadnienia	Wymagania ocena dopuszczająca Uczeń potrafi:	Wymagania ocena dostateczna Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania ocena dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania ocena bardzo dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania ocena celująca Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe: wiersz	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić treść wiersza • określić rodzaj literacki • wskazać podmiot liryczny • określić rodzaj liryki • wyjaśnić pojęcia: <i>aforyzm, fraszka, paradoks, tren, porównanie homeryckie, puenta, przenośnia, symbol, peryfraz, hymn, refren, anafora, ironia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję zwrotów do adresata • opisać emocje wyrażane przez podmiot liryczny, nazwać emocje towarzyszące podmiotowi lirycznemu, określić jego stosunek do adresata lirycznego, sytuacji • wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny • scharakteryzować 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy tworzące atmosferę, budujące nastrój • omówić funkcję skonstrastowania np. dwóch przestrzeni, bohaterów itp. • zinterpretować zabiegi stylistyczne zastosowane w wierszu, określić funkcję słownictwa • omówić funkcję użycia regionalizmów w piosence, paradoksu we fraszce • zinterpretować tytuł 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wymowę wiersza, przesłanie utworu • przedstawić swoje spostrzeżenia dotyczące danej sytuacji lirycznej • zinterpretować istotne elementy wiersza, np. zakończenie, sposób ukazania przemijania, puentę • odnieść wymowę wiersza do rzeczywistości codziennej 	<p>wykazuje umiejętność operowania kontekstem, twórczego przetworzenia poruszanych w utworze kwestii, przekładu intersemiotycznego, np. potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na wskazany temat • odnaleźć odzwierciedlenie poruszanych zagadnień w wybranym tekście

	<p><i>apostrofa, alegoria</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić przynależność gatunkową utworów • wskazać adresata lirycznego, bohaterów wiersza 	<p>bohaterów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie sentencji • wyjaśnić prawdy życiowe zawarte w utworach • określić funkcję adresata • określić miejsce, w którym ujawnia się podmiot liryczny • wskazać środki stylistyczne, związki frazeologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać nawiązania np. biblijne, omówić kontekst np. historyczny utworu • postawić tezę interpretacyjną • określić przyczyny emocji podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść uniwersalne prawdy zawarte w aforyzmach i fraszkach do swojego doświadczenia • omówić funkcję refrenu i anafory • dokonać interpretacji tworząc własną wypowiedź, np. sformułować katalog zasad, którymi powinien się kierować człowiek • podjąć dyskusję na temat poruszanych problemów, np. historycznego i współczesnego rozumienia słowa <i>patriotyzm</i>, potrzeby zachowania tożsamości narodowej 	<p>kultury i omówić dostrzeżony związek</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst historyczny utworu • stworzyć prezentację tematyczną • przytoczyć i omówić wybrany tekst kultury poruszający temat małej ojczyzny • omówić różne sposoby przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: proza i gatunki mieszane</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie • zrelacjonować treść 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty • scharakteryzować 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób prezentacji wybranego elementu utworu, porównać 	<p>posiada umiejętność poprawnego zinterpretowania wymaganego</p>	<p>potrafi wykorzystywać bogate konteksty, formułować i</p>

	<p>utworu lub fragmentu utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić bohaterów utworu • wyjaśnić pojęcia: <i>literatura faktu, reportaż, alianci, idealizm, superbohater, antyutopia, alegoria, utopia, science fiction</i> • wypowiedzieć się na temat narratora • określić czas i przestrzeń akcji • wyjaśnić pojęcia: <i>faszizm, rasizm, obóz koncentracyjny, okupacja, Szare Szeregi, sabotaż, dywersja, literatura faktu motyw, przypowieść, powieść historyczna, powiastka filozoficzna, epepeja, inwokacja, szlachta, dworek szlachecki,</i> 	<p>bohaterów całego lub fragmentów utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać relacje pomiędzy bohaterami, określić stany emocjonalne bohaterów • omówić znaczenie czasu i miejsca akcji dla wymowy utworu, omówić świat przedstawiony • określić temat przewodni utworu • wypowiedzieć się na temat utworu i zawartych w nim zagadnień, wyjaśnić zasady rządzące światem przedstawionym • wyjaśnić specyfikę języka utworu, np. użytych w tekście frazeologizmów • wymienić cechy gatunkowe utworu 	<p>wybrane elementy świata przedstawionego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyliczyć i omówić problemy, z którymi zetknął się bohater • wyjaśnić motywy postępowania, konsekwencje decyzji bohatera, wskazać jego najważniejsze cechy • wyjaśnić przyczynę reakcji bohatera w wybranych sytuacjach, • omówić stosunek bohatera do rzeczywistości • zinterpretować zachowanie bohatera, ocenić go • omówić relacje łączące bohaterów • omówić stosunek autora tekstu do opisywanego bohatera 	<p>materiału, właściwej argumentacji, uogólniania, podsumowania i porównania, np. potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić punkt widzenia narratora na poruszany w utworze temat • zinterpretować puentę, tytuł, wymowę utworu • wskazać charakterystyczne cechy języka utworu , wyjaśnić ich znaczenie i określić ich funkcje w tekście • wskazać stereotypy przedstawione w utworze • przedstawić zdobyte za pomocą różnych źródeł informacje na temat poruszany w tekście • podjąć dyskusję na 	<p>rozwijać problem badawczy, tworzyć własne teksty rozwijające poruszane tematy, np. potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzyć prezentację nawiązującą do poruszanych zagadnień • podjąć dyskusję na temat rzetelnych źródeł informacji lub zagadnień poruszanych w tekście • przedstawić inny tekst kultury podejmujący temat • na podstawie dowolnych źródeł opracować kontekst historyczny utworu • odnaleźć konteksty i nawiązania w innych tekstach kultury • omówić wybraną adaptację
--	--	---	--	--	---

	<p><i>komizm, ironia, pierwsi chrześcijanie, Cesarstwo Rzymskie, zabory, rusyfikacja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • określić rodzaj narracji 		<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy gatunkowe utworu, wypowiedzieć się na temat stylu utworu • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<p>temat poruszanych problemów, np. historycznego i współczesnego rozumienia słowa <i>patriotyzm</i>, potrzeby zachowania tożsamości narodowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symboliczne znaczenie elementów utworu, omówić przenośnie, uniwersalną wymowę utworu • umieścić utwór w kontekście, np. historycznym, biograficznym 	
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: wywiad, gatunki publicystyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>wywiad, artykuł, felieton</i> zreferować treść • omówić przynależność tekstu do gatunku prasowego • wymienić gatunki 	<ul style="list-style-type: none"> • podzielić wypowiedzi pisemne na kategorie • rozpoznać gatunki wypowiedzi prasowej • przedstawić najważniejsze wydarzenia z historii piśmiennictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować wywiad pod kątem sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę • omówić język prasy • wymienić cechy dobrego tekstu prasowego 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć elementy omówione w wywiadzie w rzeczywistości codziennej • zanalizować tekst prasowy według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wad i zalet publikacji drukowanych oraz elektronicznych

	wypowiedzi prasowej				
Kształcenie literackie i kulturowe: komiks	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historię komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić język komiksu przedstawić różnice pomiędzy komiksem amerykańskim a komiksem europejskim 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić wybrany komiks i ocenić go według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> porównać wybrane komiksy i ocenić je według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć projekt komiksu przedstawić film inspirowany komiksem i omówić jego specyfikę
Kształcenie literackie i kulturowe: film	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić najważniejsze momenty w historii kina wyjaśnić pojęcia: <i>kadr, plan filmowy, ujęcie, scena, montaż, scenariusz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady filmów należących do poszczególnych gatunków filmowych omówić kompozycję kadru 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w wybranych filmach cechy klasyfikujące je do poszczególnych gatunków 	<ul style="list-style-type: none"> zanalizować język filmu w wybranym dziele ocenić wybrane dzieło filmowe według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować prezentację na temat wybranej postaci związanej z filmem stworzyć scenariusz filmowy spełniający wymogi wybranej konwencji gatunkowej
Kształcenie literackie i kulturowe: dzieło sztuki (obraz, fotografia, grafika, rzeźba)	<ul style="list-style-type: none"> wymienić barwy użyte przez malarza opisać, co zostało przedstawione na obrazie, zdjęciu wyjaśnić pojęcia: <i>wzorzec, kompozycja fotografii, sztuka współczesna</i> przedstawić najważniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> omówić znaczenie zastosowanych przez malarza proporcji omówić kompozycję dzieła opisać krajobraz, omówić kompozycję obrazu wskazać przykłady fotografii należących do danych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować znaczenie barw zinterpretować sposób przedstawienia bohatera wskazać elementy, które zostały wyeksponowane na zdjęciu ocenić wybraną 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować sposób ukazania tematu na obrazie wyrazić swoją opinię na temat obrazu wyjaśnić wymowę obrazu wypowiedzieć swoją opinię na temat fotografii i uzasadnić 	<ul style="list-style-type: none"> porównać obraz z innymi tekstami kultury przedstawiającymi temat omówić wybrany obraz przygotować prezentację na temat np. twórczości Warhola

	<p>wydarzenia z historii fotografii</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić rodzaje fotografii • wyjaśnić pojęcia: <i>mural, street art</i> • opisać mural 		<p>fotografię według podanych kryteriów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii 	<p>ją</p> <ul style="list-style-type: none"> • zanalizować wybraną fotografię • wypowiedzieć się na temat specyfiki sztuki współczesnej 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować wybraną fotografię artystyczną • omówić wybrany przykład street artu
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: internet, telewizja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić historię internetu • wymienić gatunki wypowiedzi internetowych • wyjaśnić pojęcia związane z rzeczywistością internetu • zrelacjonować etapy rozwoju telewizji • wskazać momenty przełomowe w rozwoju telewizji • podać przykłady gatunków telewizyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję internetu • scharakteryzować wybrane programy telewizyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczynę popularności konkretnych serwisów internetowych • scharakteryzować język wypowiedzi internetowych • omówić specyfikę języka przekazu telewizyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wybrany blog • wskazać korzyści i zagrożenia związane z internetem • ocenić wypowiedź internetową według podanych kryteriów • ocenić wybrany program telewizyjny według podanych kryteriów • porównać różne przykłady tego samego gatunku telewizyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat sposobów chronienia prywatności w internecie • przedstawić swoje wyobrażenia na temat przyszłości internetu • wypowiedzieć się na temat roli telewizji w życiu swoich rówieśników • podjąć dyskusję na temat jakości i funkcji reklam telewizyjnych • przygotować prezentację na temat swojego ulubionego serialu
<p>Kształcenie literackie i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować rozwój muzyki na 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rodzaje muzyki rozrywkowej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę muzyki w wybranym filmie 	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować elementy języka 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć prezentację na temat

<p>kulturowe: muzyka</p>	<p>poszczególnych etapach historii kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy języka muzyki 		<ul style="list-style-type: none"> ocenić utwór muzyczny na podstawie podanych kryteriów 	<p>muzyki do analizy wybranego utworu</p>	<p>ulubionego muzyka bądź gatunku muzyki</p> <ul style="list-style-type: none"> stworzyć prezentację na temat muzyki etnicznej charakterystycznej dla swojego regionu
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: twórca i jego czasy</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcia: <i>renesans, humanizm</i> wymienić najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego wyjaśnić pojęcia: <i>szlachta, Wielka Emigracja, epopeja narodowa</i> wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza wyjaśnić pojęcia: <i>harcerstwo, literatura podziemna</i> wyjaśnić pojęcie <i>rusyfikacja</i> wymienić najważniejsze etapy 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze fakty z życia Melchiora Wańkowicza scharakteryzować twórczość Jana Kochanowskiego omówić okoliczności powstania cyklu <i>Trenów</i> scharakteryzować twórczość Adama Mickiewicza omówić kontekst historyczny twórczości Aleksandra Kamińskiego przedstawić okoliczności 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy autobiograficzne w książce <i>Ziele na kraterze</i> wskazać cechy charakterystyczne renesansu omówić genezę <i>Pana Tadeusza</i> wyjaśnić genezę powstania <i>Kamieni na szaniec</i> wypowiedzieć się na temat twórczości Henryka Sienkiewicza omówić kontekst powstania powieści historycznych wypowiedzieć się na temat twórczości 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować twórczość Melchiora Wańkowicza przedstawić specyfikę <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego wymienić cechy epopei obecne w <i>Panu Tadeuszu</i> przedstawić znaczenie <i>Kamieni na szaniec</i> dla współczesnych autorowi odbiorców omówić kontekst społeczno-historyczny twórczości Żeromskiego przedstawić 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się o wydarzeniach historycznych współczesnych autorowi wypowiedzieć się na temat literatury podziemnej w okupowanej Polsce

	<p>życia Henryka Sienkiewicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>emigracja</i> 	<p>powstania <i>Szyfowych prac</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić genezę powieści <i>Quo vadis</i> 	<p>artysty</p>	<p>recepce powieści <i>Quo vadis</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób opisywania rzeczywistości w dziełach S. Mrożka 	
<p>Retoryka, sztuka posługiwania się językiem: perswazja, opinia, poprawność językowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>perswazja, apel, sugestia, uzasadnienie, negocjacje, reklama, manipulacja, etyka słowa</i> • wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej • wymienić fazy negocjacji • wymienić sposoby nakłaniania w reklamie • wymienić elementy etyki słowa • wyjaśnić pojęcia: <i>opinia, informacja</i> • wymienić zasady, które powinny być przestrzegane 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w podanych tekstach apel, sugestię i uzasadnienie • wymienić sposoby manipulacji • wskazać reklamy, które nakłaniają odbiorcę do konkretnego działania • wskazać wypowiedzi wykorzystujące manipulację • wyjaśnić różnicę pomiędzy opinią a informacją • odróżnić informację od opinii • poprawnie odmienić podane słowa • właściwie 	<ul style="list-style-type: none"> • skomponować wypowiedź perswazyjną na zadany temat • zanalizować hasła reklamowe pod kątem adresata • zanalizować wybrane reklamy pod kątem zabiegów manipulacyjnych • sporządzić notatkę zawierającą informacje • skorygować błędy w podanych tekstach • odnaleźć w zdaniach błędnie użyte wyrazy • odnaleźć błędy stylistyczne w tekście i skorygować je 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzić negocjacje zgodnie z podanym schematem • ułożyć hasła reklamowe, nakłaniające do konkretnego działania • sformułować opinie wraz z uzasadnieniem • wskazać pleonazmy w podanych wyrażeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w reklamach i wypowiedziach polityków elementy manipulacji i zanalizować je • wygłosić publicznie mowę perswazyjną

	<p>podczas wyrażania opinii</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić podział błędów językowych • poprawnie odczytać podane wyrazy 	<p>sformułować związki frazeologiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • w podanych przykładach wskazać sylaby akcentowane 			
<p>Nauka o języku: słownictwo, komunikacja językowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić zasady porozumiewania się w grzeczny sposób • wymienić formy grzecznościowe • wymienić odmiany polszczyzny • wskazać różnice pomiędzy odmianą oficjalną a nieoficjalną polszczyzny • wyartykułować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową • zaakcentować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową • wyjaśnić pojęcia: <i>języki środowiskowe</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> • dopasować słowa i zwroty grzecznościowe do adresata • wskazać wypowiedzi należące do oficjalnej i nieoficjalnej odmiany języka • wymienić sytuacje, w których można stosować nieoficjalną formę języka oraz takie, w których należy stosować formę oficjalną • odróżnić języki środowiskowe od języków zawodowych • wskazać kolokwializmy w podanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wypowiedzi, w których zostały złamane zasady grzeczności w języku • wyjaśnić różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową języka • rozpoznać wypowiedzi zgodne z normą wzorcową i normą użytkową • wymienić przykłady języków środowiskowych • wymienić cechy gwary uczniowskiej • w podanych przykładach wskazać 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować wypowiedzi dostosowane do adresata • stworzyć wypowiedzi zgodne z wzorcową odmianą języka • rozpoznać podane rodzaje języków środowiskowych • przekształcić tekst gwarowy na ogólnopolski • stworzyć tekst w wybranym stylu • podane wyrazy zastąpić słowami o bogatszej treści • podane wyrazy zastąpić słowami o szerszym zakresie 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować oficjalną mowę na zadany temat, uwzględniając wszystkie zasady grzeczności • zanalizować wybrane przez siebie wypowiedzi publicystyczne pod kątem zgodności z normami językowymi • stworzyć dłuższą wypowiedź ustną zawierającą elementy wybranego języka środowiskowego • stworzyć minisłownik wybranej gwary • wyjaśnić znaczenie imion biblijnych

	<p><i>języki zawodowe, kolokwializmy, profesjonalizmy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>dialekt, gwara</i> • wymienić istniejące w Polsce dialekty • wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie • zreferować podstawową zasadę dobrego stylu • wyjaśnić pojęcia: <i>treść wyrazu, zakres wyrazu</i> • odróżnić treść od zakresu wyrazu • wyjaśnić pojęcia: <i>synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, eufemizm</i> • wymienić rodzaje neologizmów i zapożyczeń • wymienić obrzędy nadawania imion 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać różnice pomiędzy gwarą a dialektem • wymienić cechy każdego ze stylów • wymienić szczegółowe zasady dobrego stylu • wyjaśnić zależność pomiędzy treścią a zakresem wyrazu • zastąpić podane wyrazy synonimami • podać antonimy do danych wyrazów • podzielić neologizmy na kategorie • odnaleźć neologizmy w tekście • wytłumaczyć znaczenie podanych imion słowiańskich • użyć imion w wołaczu • poprawnie odmienić nazwiska • właściwie odmienić 	<p>różnice pomiędzy gwarą a językiem ogólnonarodowym</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać styl podanej wypowiedzi • skorygować błędy stylistyczne w podanym tekście • porównać treść i zakres wyrazu w podanych przykładach • wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami wieloznacznymi a homonimami • wyjaśnić znaczenie podanych eufemizmów • wyjaśnić znaczenie podanych neologizmów • zanalizować swoje imię z uwzględnieniem podanych kryteriów • zanalizować różne nazwiska pod kątem 	<ul style="list-style-type: none"> • podać różne znaczenia danych wyrazów • wskazać archaizmy w przysłowiach i wyjaśnić ich znaczenie • wypowiedzieć się na temat mody na konkretne imiona • utworzyć nazwy mieszkanki i mieszkańca danego miasta 	
--	--	---	---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić języki, z których wywodzą się imiona • zrelacjonować historię nadawania nazwisk • zrelacjonować zasady odmiany nazwisk żeńskich i nazwisk małżeństw • wymienić rodzaje nazw miejscowości • zreferować zasadę zapisu dwuczłonowych nazw miejscowych 	<p>nazwy miejscowości</p>	<p>ich pochodzenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pochodzenie podanych nazw miejscowości 		
<p>Nauka o języku: odmienne części mowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić odmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować odmienne części mowy • określić cechy charakterystyczne deklinacji trudnych rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć nieosobowe formy czasownika w tekście i określić je • dokonać właściwej deklinacji rzeczowników • właściwie odmienić i stopniować przymiotniki 	<ul style="list-style-type: none"> • właściwie określić formy czasownika osobowego • właściwie określić formy zaimków i poprawnie je stosować • właściwie nazywać rodzaje liczebników 	<p>swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o odmiennych częściach mowy</p>
<p>Nauka o języku: nieodmienne części</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić nieodmienne części 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować nieodmienne części 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przysłówki, które 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać nieodmienne części 	<p>swobodnie i bezbłędnie</p>

mowy	mowy	mowy • wskazać spójniki, przed którymi stawiamy przecinek	podlegają stopniowaniu	mowy	posługiwać się wiedzą o nieodmiennych częściach mowy
Nauka o języku: pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	• wymienić części mowy pisane łącznie z partykułą <i>nie</i> • wskazać, które części mowy pisze się rozdzielnie z partykułą <i>nie</i>	• zastosować poznane zasady w praktyce	• skorygować tekst pod względem pisowni partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	• stworzyć tekst, stosując różne części mowy z partykułą <i>nie</i>	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą ortograficzną
Nauka o języku: fonetyka	• wyjaśnić pojęcia: <i>głoska, litera, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> • przedstawić podział głosek • wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim	• rozpoznać rodzaje głosek na przykładach • poprawnie podzielić wyrazy na sylaby • wskazać wyrazy, w których nastąpiło uproszczenie grupy spółgłoskowej • wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe	• skorygować błędy w podziale wyrazów • poprawnie zaakcentować wyrazy stanowiące wyjątek od powszechnej reguły	• określić kierunek upodobnienia • skorygować błędy w akcentowaniu	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o fonetyce
Nauka o języku: słowotwórstwo	• wyjaśnić pojęcia: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy,</i>	• wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych • utworzyć	• wskazać w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz	• dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów • utworzyć wyrazy	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą z zakresu

	<p><i>formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, złożenia, zrosty</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić kategorie słowotwórcze 	<p>przymiotniki od rzeczowników</p> <ul style="list-style-type: none"> przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej wskazać wyrazy należące do jednej rodziny 	<p>pochodny</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać formant w wyrazie pochodnym podkreślić w rodzinie wyrazów rdzeń i wskazać oboczności rozpoznać złożenia i zrosty na podanych przykładach 	<p>należące do konkretnych kategorii słowotwórczych</p> <ul style="list-style-type: none"> sporządzić wykresy rodziny wyrazów omówić funkcję łącznika w przymiotnikach złożonych 	<p>słowotwórstwa</p>
<p>Nauka o języku: wypowiedzenie i jego części</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić główne i drugorzędne części zdania podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań rozpoznać w tekście równoważniki zdań 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać podmiot i orzeczenie w zdaniu odnaleźć w tekście drugorzędne części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> określić właściwy szyk przydawki w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnić zdania przydawkami w odpowiednim szyku dokonać rozbioru logicznego zdania 	<p>swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o składni</p>
<p>Nauka o języku: zdanie złożone i zdanie wielokrotnie złożone</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje zdań podrzędnie złożonych wymienić rodzaje zdań współrzędnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić zdania w imiesłowowe równoważniki zdania rozpoznać rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie wymienić zasady stosowania przecinka 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić zdania pojedyncze w zdania złożone podzielić zdania złożone współrzędnie na zdania składowe 	<ul style="list-style-type: none"> przeredagować tekst ze zbyt rozbudowanymi zdaniami złożonymi sporządzić wykres zdania złożonego 	<p>swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o składni</p>

		w zdaniach złożonych współrzędnie			
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - list motywacyjny	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>list motywacyjny</i> • wymienić elementy, z których składa się list motywacyjny • podjąć próbę napisania listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje do listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenia • zredagować list motywacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkować informacje potrzebne do listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - życiorys, CV	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>życiorys, CV (Curriculum vitae)</i> • wymienić elementy, z których składają się życiorys i CV • podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje, które powinny się znaleźć w życiorysie i CV • zredagować podaną formę wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkować informacje niezbędne do sporządzenia życiorysu i CV • skorygować błędy w podanych życiorysie i CV 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie życiorysu zredagować oficjalne CV 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - podanie	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>podanie</i> • wymienić elementy, które powinny się znaleźć na podaniu • podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby • zredagować podaną formę wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować błędnie napisane podanie 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować oficjalne podanie przy użyciu komputera z prośbą o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić elementy, 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć plan 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować się do 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć pisemne 	bezbłędnie pod

językowe: sprawozdanie z filmu i spektaklu	które powinny się znaleźć we wstępie, w rozwinięciu i w zakończeniu sprawozdania • podjąć próbę napisania	sprawozdania ostatnio obejrzanego filmu lub spektaklu • zredagować podaną formę wypowiedzi	wszystkich reguł sporządzenia sprawozdania	sprawozdanie z wybranego filmu bądź spektaklu	względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: recenzja	• wymienić elementy, z których składa się recenzja • odróżnić recenzję od sprawozdania • podjąć próbę napisania	• stworzyć plan recenzji • zredagować podaną formę wypowiedzi	• wyselekcjonować niezbędne informacje przydatne do sporządzenia pełnej dwuczęściowej recenzji	• ocenić poszczególne elementy dzieła • stworzyć obszerną i wyczerpującą recenzję wybranego filmu	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: scenariusz filmowy	• wyjaśnić pojęcie <i>didaskalia</i> • wymienić elementy wchodzące w skład scenariusza • podjąć próbę napisania	• wybrać scenę z dowolnej książki, która nadaje się na scenariusz • zredagować podaną formę wypowiedzi	• zredagować nagłówki scen i wskazówki sceniczne	• stworzyć przekonujące dialogi • nadać gotowemu scenariuszowi odpowiedni kształt graficzny	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi – wypowiedź argumentacyjna:	• wymienić cechy argumentacyjnych form wypowiedzi • wymienić elementy niezbędne do ich	• przedstawić elementy, z których powinna się składać dobrze skomponowana	• wyliczyć strategie zdobycia przychylności słuchaczy, • stosować sposoby	• zanalizować przykładowe formy wypowiedzi pod kątem tematu i stosowanych strategii	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst

<p>przemówienie, rozprawka, list otwarty</p>	<p>przygotowania</p> <ul style="list-style-type: none"> • podjąć próbę napisania 	<p>wypowiedź argumentacyjna</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotować jej plan • zredagować podaną formę wypowiedzi 	<p>prezentacji argumentów i formułowania zakończenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wygłosić przemówienie 	<p>podanej formy wypowiedzi oraz sugestywnie wygłosić przemówienie</p>
<p>Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - opowiadanie odtwórcze i twórcze z dialogiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - znać kompozycję opowiadania - podejmować próbę pisania opowiadania z dialogiem zachowując kolejność wydarzeń zgodnie z planem 	<ul style="list-style-type: none"> - napisać opowiadanie z dialogiem, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję, - znać sposoby wzbogacania narracji i potrafi zastosować niektóre z nich 	<ul style="list-style-type: none"> - napisać poprawne opowiadanie pod względem chronologii i kompozycji, popełniając nieliczne błędy językowe i w zakresie zapisu - stosować sposoby wzbogacenia narracji 	<ul style="list-style-type: none"> - napisać poprawne pod kątem językowym i pod względem formy opowiadanie, bezbłędnie wydzielając akapity 	<ul style="list-style-type: none"> - napisać samodzielnie i zgodnie z wymogami gatunku oryginalne opowiadanie, stosując bogate słownictwo